

конкретному ЗВО/НУ. Є доцільною активізація акредитації ОНП НУ НАН України та збільшення ліцензованих обсягів підготовки PhD за спеціальністю «222 – Медицина» у ЗВО, підпорядкованих МОН України.

Список використаних джерел

1. Бреус Ю., Колісник Л., Меняйло В., Ніколаєв Є. *Здобутки і виклики експерименту з присудження наукового ступеня доктора філософії: аналітичний звіт*. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка. 2021. 84 с.
2. Гладких Ф. В. Система підготовки докторів філософії в галузі ОЗ України та аналіз результатів акредитаційних експертиз структурованих освітньо-наукових програм. *Траєкторія науки=Trajectoriâ Nauki = Path of Science*. 2021. № 12. С. 4015–7030. DOI: <http://doi.org/10.22178/pos.77-13>.
3. Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії: *Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. №44* Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/44-2022-%D0%BF>.

УДК [004:681.518]:35.077.1-028.27(477)

Гончарук Г. П., здобувачка вищої освіти
Чальцева О. М., завідувач кафедри
політології та державного управління,
д.політ.н., доцент

СПЕЦИФІКА ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ В СФЕРІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

В останні десятиліття ХХ століття інформаційно-комунікаційні технології стають каталізатором радикальних змін в житті суспільства, в результаті цих глобальних змін відбувається поступальний рух до інформаційного суспільства, де визначна роль належить інформації та знанням. Проте, адміністративні послуги та електронне урядування є відносно новими поняттями, адже лише у 90-х роках ХХ століття воно почало набирати обертів у побутовому та науковому дискурсі.

Метою дослідження є аналіз специфіки реалізації електронного урядування сфери надання адміністративних послуг в Україні.

Дослідженням електронного урядування займалися такі зарубіжні та вітчизняні вчені: Т. Пардо, Н. Менінг, Н. Парсон, А. Вишневський, О. Рогожин та Ю. Привалов, К. Афанасьєв, В. Авер'янов, І. Коліушко та В. Тимошук О. Ємельяненко. Проте, базові дефініції понятійно-категоріального

апарату сфери надання послуг органами державної влади недостатньо обґрунтовано тлумачаться вченими в галузі науки державного управління, що призводить до їх довільного використання на практиці, зокрема в процесі формування законодавчої бази.

Більшість дослідників під електронними адміністративними послугами розуміють процес створення та реалізації управлінських сервісів органами публічної влади з використанням інформаційно-комунікаційних технологій в межах електронної взаємодії між суспільством та державою. Категорію «електронне урядування» можна визначити як концепцію державного управління, яка базується на можливостях сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій і цінностях громадянського суспільства та характеризується спрямованістю на задоволення потреб громадян, економічною ефективністю, відкритістю для суспільного контролю та ініціативи [1].

Переведення адміністративних послуг в електронний вигляд передбачає не тільки інформатизацію публічного управління, але і реінжиніринг всього процесу надання даних послуг. Особливість послуги в електронному вигляді є в тому, що вона може бути отримана 24 години на добу 7 днів на тиждень при паралельному існування інших форм та каналів надання послуг населенню. Традиційні шляхи надання та отримання послуг шляхом особистої взаємодії телефоном, поштою, прямим особистим зверненням продовжують існувати, постійно вдосконалюючись. Проте ефективність та потенційні переваги впровадження електронних виду послуг є очевидними, адже суттєво зменшується час на обробку інформації, спрощуються та прискорюються адміністративні процедури, практично зникає дублювання різних видів робіт, підвищується задоволення громадян тощо. Необхідність серйозної трансформації традиційних систем державного управління може бути пояснена не так локальними причинами соціально-економічного характеру, скільки глибинними суспільними зрушеннями в сучасному світі: формуванням структур постіндустріального суспільства, розвитком глобалізаційних процесів та глобальної економічної конкуренції, появою наднаціональних інститутів та розвитком громадянського суспільства. New Public Management, Good Governance та E-Governance – концепції, які лежать в основі сучасних західних адміністративних реформ та запозичуються країнами, що не належать до американської чи європейської цивілізації [2].

У сучасних умовах суспільного розвитку гостро усвідомлюється проблема необхідності трансформації всієї системи державного управління. Це зумовлено насамперед переходом від інформаційного суспільства до суспільства знань, що докорінно змінює всі комунікації в суспільстві і ставить нові вимоги перед якістю дій, які надаються державними службовцями.

Чимало країн, зокрема європейських, використовують таку форму державного управління, як електронне урядування, що покращує взаємодію центральних і місцевих органів влади між собою, бізнесом та суспільством.

Для досягнення високого рівня демократії, а також в умовах демократичного суспільства запровадження електронного урядування є, безумовно, необхідним. Цього і прагне Україна, яка зараз займає не найвищі сходинки, але має потенціал і гарні можливості для запровадження електронного урядування та переведення більшості послуг, зокрема, адміністративних у електронний формат.

Не зважаючи на велику кількість прийнятих за часи незалежності України актів, що стосуються розвитку електронного урядування сфері надання адміністративних послуг, їм притаманна низка недоліків: низька якість підготовки актів, зокрема, без проведення якісної соціально-економічної та правової експертизи, громадського обговорення тощо; декларативний характер; неузгодженість актів між собою; недосконала практика правозастосування та інші [3, с. 212].

Ще однією перешкодою у розвитку електронного урядування є низький рівень обізнаності українців у цифрових технологіях і певне несприйняття надання послуг онлайн, нерозуміння переваг та незацікавленість у використанні різноманітних інструментів та технологій електронного урядування. Також впровадження електронного урядування в Україні характеризується значною відсутністю системності. Наразі, лише Міністерство цифрової трансформації України активно впроваджує елементи електронного урядування, створюючи, зокрема, проект «ДІЯ. Цифрова держава».

У моделі сервісно-орієнтованої держави, до якої переходить і Україна, надання державою послуг є найважливішою функцією державних структур. Тенденція останніх років щодо розвитку електронного урядування в Україні є вкрай позитивною, не зважаючи на складну економічну та політичну ситуацію. Важливим для ефективного впровадження електронного урядування є розробка та прийняття необхідного нормативно-правового забезпечення. Аналіз стану законодавства, що регулює суспільні відносини, застосування технологій електронного урядування, свідчить про його фрагментарність і неповноту, наявність дублювання і суперечності нормативно-правових актів у цій сфері. Електронне урядування не є механічним поєднанням інформаційно-комунікаційних технологій з публічним адмініструванням. Це - нова філософія державного управління, тому для реального втілення цієї ідеї в життя необхідне розроблення відповідної законодавчої бази.

Отже, наразі в Україні політична ситуація у складному стані, але варто зазначити, що державне управління удосконалюється у бік новітніх інформаційних технологій, завдяки запровадженню модернізованих та сучасних інструментів електронного урядування. Інструменти електронного урядування є основою розвитку електронних адміністративних послуг. Електронне урядування дає переваги у наданні державних послуг громадянами, запобігає розвитку корупції, підвищує оперативність ухвалення

державних рішень, робить діяльність державних органів відкритою та прозорою. За останні декілька років в Україні було проведено низку заходів для впровадження та забезпечення ефективного функціонування електронного урядування, більшість державних послуг переведені в онлайн-режим, зроблено крок до впровадження електронного документообігу, продовжують розвиватися електронні портали органів виконавчої влади на різних рівнях електронного урядування. Для покращення теперішньої ситуації необхідно провести заходи щодо погодження нормативно-правових актів, створення навчальних програм та систем, підвищення гарантії захисту персональних даних громадян, створити ефективну систему зворотного зв'язку громадян з державою для покращення ефективності та оперативності прийнятих рішень і діяльності органів державної влади.

Список використаних джерел

1. Сороко В. М. Діяльність публічної адміністрації з надання послуг українському суспільству : монографія / В. М. Сороко, А. В. Вишневський, О. Г. Рогожин ; за ред. Ю. О. Привалова. – Київ : НАДУ, 2007. – 180 с.
2. World Development Report 2016: Digital Dividends. Режим доступу: <http://www.worldbank.org/en/publication/wdr2016>. Дата звернення: 02.04.2019.
3. Беляков К. І. Інформатизація в Україні: проблеми організаційного, правового та наукового забезпечення. Монографія. Київ: КВІЦ, 2008. 576 с.

УДК 32.019.5:004.5(043.2)

Дубель М.В., доктор філософії,
асистент кафедри політології та
державного управління

ЗНАЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВИЛ ЦИФРОВОЇ ГІГІЄНИ ДЛЯ ПОЛІТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця

Вступ. Питання підтримки цифрової гігієни у сучасному світі є вкрай важливим. Недотримання звичайних правил безпечного використання мережі Інтернет може нести загрозу не лише індивіду, а його оточенню – родині, друзям, колегам по роботі. Особливе значення виконання правил цифрової гігієни у політичній діяльності, тому що наслідки помилок діячів цього напрямку можуть нести загрозу як політичній силі, так і для громадян держави загалом. Отже, саме це робить дослідження **актуальним**.

Аналіз останніх досліджень за даною тематикою. Питання значення цифрової гігієни для функціонування політичних процесів розглядали такі вітчизняні вчені, як М.А. Польовий, Т.В. Бабенко, Ю. Калюжна. Проте, можна підкреслити, що в умовах 2022 року, коли значна частина подій відбувається